

Sulat kanu Manga
Taw sa Kulusas

Bismillah Sir-Rahman Nir-Raheem

Assalamu Alaikum Warahmatullahi Ta'ala Wabarakatuh

Su nia a sulat na inisulat'i Bulus, a lu pakatumpa kanu umpungan nu 'bpamaginugut kanu Isa al-Masih sa dalepa a Kulusas, a lu tampal kanu sebagean nu dalepa a Ipisu. Su dua a nia a dalepa na sakup'u Turkey sa saguna a timpu. Na nia natabuan sa kinasulat'i Bulus sa nia na nabilanggu sekanin. Na si Timuti i kaped'in sa kinasulat'in sa nia enggu si Tikikus menem i nasugu nin a makapananggit kanu nia a sulat'in. Na si Ipapras menem a taw bun sa Kulusas i nabaluy a lalan sa kinapaginugut'u manga taw a nia kanu Isa al-Masih kagina si Ipapras na isa bun basi sekanin a nakakineg kanu Mapia a Tutuma pantag kanu Isa al-Masih a inipangusiat'i Bulus lu sa dalepa a Ipisu. Na su kinasulat'i Bulus kanu nia na kanu timpu a manga telupulu lagun ulian nu kinambibiag 'bpaluman nu Isa al-Masih.

Kanu nia ba a manga timpu na su 'bpamaginugut sa dalepa a Kulusas na 'bpangandamen ni Bulus i basi 'gkalat su kabpaginugut'ilan sabap sa aden 'bpamamandu sa dikena pakatidtu lu kanilan. Tembu inisulat'in i nia kanilan asal'a makapaingat'in silan kanu manga panduan a pamakasibay enggu makapagkabagel'in su paginugut'ilan kanu Isa al-Masih taman sa papedtuntayan nin kanilan i dala den ped a nasisita nilan atawa ka saligan nilan ka su Isa al-Masih bu. Sekanin i barakat sa langun atawa ka sekanin i pakagaga sa langun sia sa dunia ka bagu pan pinangaden su dunia na lu den sekanin. Sekanin i ukit sa kambalingan nu taw kanu Kadenan sia makanggulalan kanu kapaginugut'ilan sa lekanin. Tembu ba apia ngin pan i panduan a ipamandu kanilan liu kanu panduan pantag kanu Isa al-Masih na di nilan ipamamantag. Di nilan nasisita i apia ngin a kabarakatan atawa ka kategelan atawa ka adat-betad ka da den i entu katagan nin kanilan kagina nalusud den silan kanu Isa al-Masih.

Na nia kiug'i Bulus na padsatimanen nilan i itungan nilan sia kanu Isa al-Masih. Na nia nilan 'bpapangilayn na u panun i kaiseg'u paginugut'ilan taman sa ipayapat'ilan su entu.

Kulusas 1

Su Salam

1 ¹Salam sa lekanu. Su nia a sulat na ebpun sa laki a si Bulus a sinugu nu Isa al-Masih sia luyud kanu kahanda nu Kadenan. Kaped ku si Timuti a suled tanu bun sa paginugut. ²San i nia pakatumpa sa lekanu a manga taw sa Kulusas a senep sa atay i kabpaginugut'in kanu Isa al-Masih enggu nasuti sabap sa lekanin. San sa lekanu su da idsan nin a limu enggu su kalilintad a ebpun kanu Ama tanu a su Kadenan.

Su Kabpangeni-ngeni ni Bulus kanu 'Bpamaginugut sa Kulusas

³Uman nami sekanu ibpangeni-ngeni na tatap kami pedsukul-sukul kanu Kadenan a Ama nu Mapulu tanu a su Isa al-Masih ⁴sabap kanu kinakineg'ami kanu kapedsalig'u kanu Isa al-Masih enggu su kapegkalimu nu kanu langun na nasuti sabap sa lekanin. ⁵⁻⁶Na su kapedsalig'u enggu su kapegkalimu nu a entu, na 'gkanggula nu sabap kanu kapegkainam'u kanu inadil'u Kadenan sa lekanu lu sa sulega. Na natuntayan nu su entu sia kanu kinakineg'u kanu bantang a katigan a nakapangusiat sa lekanu a su Mapia a Tutuma. Na mapia i unga nin kanu apia endaw a dalepa a 'gkapayapatan nu Mapia a Tutuma kanu lusud'u dunia a mana bun kanu ngin i nagedam'u iganat kanu kinakineg'u enggu kinatuntay nu sa mapia kanu da idsan nin a limu nu Kadenan. ⁷Na sia nu i entu nakineg kani Ipapas a papedtayan a kaped'ami a ulipen nu Mapulu. 'Gkasaligan sekanin a gumagalebek kanu Masih enggu sekanin bun i nakanggalebek kanu galebekan a dait a sekami i panggula lun. ⁸Sekanin bun i nakapanudtul sa lekami pantag kanu limu a inenggay nu Suti a Ruh sa lekanu.

⁹Tembu ba iganat sa kinakineg'ami kanu mapia a entu a tudtulan pantag sa lekanu na tatap'ami sekanu ibpangeni-ngeni sa tabangan kanu nu Kadenan sa tidu-tidtu a katuntay nu kanu ngin i kahanda nin sia makanggulalan kanu 'bpamelapay a ilemu a ebpun kanu Suti a Ruh ¹⁰ka enggu kanu makapaguyag-uyag sa makadait enggu makasuat kanu Mapulu a su Isa al-Masih sia kanu langun nu enggulan nu taman sa mailay sa lekanu su langun nu mapia a galebek enggu mangiseg su kakilala nu kanu Kadenan. ¹¹⁻¹²Na 'gkabagel kanu bun sa tidu-tidtu sia makanggulalan kanu da idsan nin a kabarakat'in ka enggu kanu kaadenan na tidu-tidtu a kasabal taman sa katigkelan nu su langun

Kulusas 1

na kamalasyan nu. Na makadsukul-sukul kanu bun sa aden kagalaw nin^a kanu Ama tanu a su Kadenan a minaluy sa lekanu sa makaamung kanu kanu ipebpusaka nin kanu manga taw a sia naluyud kanu kalinawagan a nasuti sabap kanu Isa al-Masih. ¹³Iniawa tanu nin kanu bagel'u kalibutengan ka inialat tanu nin kanu pendatuan nu Tunggal'in a ipegkalimu nin. ¹⁴Na sabap kanu kinaisa tanu kanu Isa al-Masih na naampun tanu ka inaun tanu nin kanu manga kabaladusan tanu.

Su Pantag kanu Entain su Isa al-Masih

¹⁵Sekanin i alung-alung'u Kadenan a di 'gkailay, sekanin i pinagkaka ka sakup'in su langun nu pinangaden. ¹⁶Sia nakanggulalan sa lekanin su kinapangaden kanu langun-langun magidsan i lu sa langit enggu sia sa lupa, magidsan pan i 'gkangailay enggu di 'gkangailay a mana su manga pendatu atawa ka su manga pegkamal enggu su aden manga bagel'in. Ka su langun man nu pinangaden na pinangaden i entu sabap sa lekanin enggu sia nakanggulalan sa lekanin i kinapangaden kanu langun. ¹⁷Na unan pan nu kinapangaden kanu langun-langun na lu den sekanin enggu 'bpananalusan su langun-langun nu entu sabap sa lekanin. ¹⁸Sekanin su ulu nu 'bpamaginugut a iniupaman kanu badan nin. Sekanin i nabpunan nu entu enggu sekanin bun i muna-muna a mimbibiag 'bpaluman ka enggu mabaluy sekanin a mapulu sa langun. ¹⁹Ka pigkahanda man nu Kadenan i lu demun sa lekanin su Kakadenan nin. ²⁰Na sia makanggulalan sa lekanin na makambalingan sa lekanin su langun-langun magidsan pan i sia sa lupa enggu lu kanu langit. Sia i entu nakanggulalan kanu kinatuga na lugu nu Tunggal'in sia kanu kinatutuk lun kanu kayu a pinambalawaga.

Su Pinggula nu Isa al-Masih asal'a Makambalingan su Taw kanu Kadenan

²¹Na kanu paganay na nakatangka kanu kanu Kadenan enggu sungkang kanu sa lekanin sabap kanu manga mawag a kapagitung'u enggu galebekan nu. ²²Ugaid'a saguna na inimbalingan kanu nin den sa lekanin sia nakanggulalan kanu kinapatay nu Isa al-Masih ka

---

^a 1:11-12 aden kagalaw nin Na sia kanu itungan nu ped a alim na sia nakasumpat kanu kamalasyan.

Kulusas 1, 2

enggu kanu nin makaadap a ikelas, dala tila nin enggu da budseng'in lu sa lekanin ²³ amaika menem ka palalayunen nu su salig'u taman sa pakabagelen nu su tindeg'u kanu salig'u enggu di nu padtadayn a madadag sa lekanu su inam a ebpun kanu Mapia a Tutuma a nakineg'u a inipangusiat kanu embala-bala kanu dunia. Na isa aku a 'bpangusiat kanu Mapia a Tutuma.

Su Kapedtiakap'i Bulus kanu 'Bpamaginugut

²⁴Na 'gkapia i ginawa ku apia pedtala aku sa kamalayanan sabap sa lekanu kagina kanu maya ba a ukit na makapatalus ku su kamalayanan a nasisita pan a matala nu Masih sabap kanu umpungan nu 'bpamaginugut a iniupaman kanu badan nin. ²⁵Na nabaluy aku a makadtabang kanu umpungan nu 'bpamaginugut sia luyud kanu kinasangan sa laki nu Kadenan kanu galebekan a lekanu a kapianan a su kapayag kanu kadtalu nin kanu langun nu taw ²⁶a su nakapagena a kahanda nin kanu nauget den a manga timpu ugaid'a saguna na nakapayag den kanu manga taw a sinuti nin. ²⁷Na pigkahanda nu Kadenan i kapayag'in kanilan u ngin i kapia nin kanu manga taw a dikena-Yahudi su sangat i kapia nin a nakapagena a kahanda nin. Na su nakapagena a nia a kahanda nu Kadenan na su Masih a san den sa lekanu. Sekanin i inam tanu sa matalima tanu su palihala a inibpasad'u Kadenan. ²⁸Tembu ibpangusiat'ami su pantag kanu Isa al-Masih ka enggu makapaingat su langun nu manga taw enggu mapamandu nami sia luyud kanu ngin i katuntay a inenggay nu Kadenan ka enggu nami silan makaadap kanu Kadenan a talutup sia kanu kinaisa nilan kanu Masih. ²⁹Tembu ba 'bpaginapas aku sa matuman su entu sia makanggulalan kanu da idsan nin a kapegkagaga nu Isa al-Masih a papegkabagel sa laki.

2 ¹Na papegkatawan ku sa lekanu u endaw taman i kabpaginapas ku sabap sa lekanu apeg den nu 'bpamaginugut san sa Laudisia taman den kanu ped pan a 'bpamaginugut a da ku pamun makapagilaya. ²Na nia ku kahanda sa entu na asal'a 'gkabagel i manggiginawa nu sia makanggulalan kanu kaisa nu sia kanu kagkakalimua nu enggu magedam'u su palihala a tidtu-tidtu a katuntay ka enggu nu katuntayan su nakapagena a kahanda nu Kadenan. Na su nakapagena a nia a kahanda nu Kadenan na su Masih. ³Na lu matun sa lekanin su langun

Kulusas 2

na katuntay enggu ilemu nu Kadenan a mana i nia balapantag a benal a kakawasan. ⁴Na pedtalun ku i nia sa lekanu ka enggu di kanu makapasibay nu manga panduan a mana mapia i sanad'in. ⁵Ka apia man dala aku san sa lekanu na mana aku nu bun man kaped sa kabpagitung ku sa lekanu. Na sangat a 'gkagalaw aku sa kapegkagineg ku sa 'bpaguyag-uyag kanu sa aden gugud'in enggu mabagel su kapedsalig'u kanu Isa al-Masih.

Su Talutup a Kapaguyag-uyag sia kanu Isa al-Masih

⁶Kagina ka natalima nu den a Mapulu nu su Isa al-Masih na paguyag-uyag kanu sia sa lekanin ⁷sa iling-iling'u kayu na endalig kanu taman sa mangengetu kanu sia kanu Isa al-Masih. Na mana bun su inipamandu sa lekanu na pakabagel kanu sia kanu salig'u enggu tatap kanu edsukul-sukul kanu Kadenan.

⁸Pangingati nu i di kanu kadulatan nu manga panduan a pakadulat enggu da katagan nin a dikena luyud kanu Masih ka luyud sia kanu adat-betad'u manga taw enggu kanu bagel'u di 'gkangailay.^b ⁹Kagina su Isa al-Masih a mibaluy a manusia na lu sa lekanin su langun nu Kakadenan nu Kadenan. ¹⁰Na sia kanu kinaisa nu sa lekanin na natalutup kanu sa lekanin a mapulu nu langun nu aden bagel'in enggu langun nu pegkamal. ¹¹Na sia bun kanu Isa al-Masih na napaletak^c kanu den ugaid'a dikena sa ukit a manusia ka sa ukit'u Isa al-Masih sia kanu kinaawa nin kanu kamamanusiay a kiug'u ginawa nu. ¹²Na mana kanu bun nakalebeng kaped'u Isa al-Masih kanu kinasalawat sa lekanu enggu pinambibiag 'bpaluman a kaped'in sia nakanggulalan kanu salig'u kanu kabarakat'u Kadenan a napambibiag 'bpaluman kanu Isa al-Masih. ¹³Na sekanu a timbang a minatay kanu paganay sabap kanu manga kabaladusan nu enggu da pan maawa sa lekanu su kamamanusiay a kiug'u ginawa nu^d na pinambibiag kanu den 'bpaluman nu Kadenan kaped'u Isa al-Masih kanu kinaampun nin kanu

---

^b 2:8 Su bagel'u di 'gkangailay Nia kapagitung'u ped a alim a maena nin na *atulan nu dunia*.

^c 2:11 Su napaletak sa basa a Tagalog na *tuli*. Na madakel pan i kasabutan tanu makapantag sa nia sia kanu *Maena nu Mangadalem a Kadtau kanu Kitab* a mailay kanu kapupusan nu nia a kitab.

^d 2:13 da pan maawa sa lekanu su kamamanusiay a kiug'u ginawa nu Nia maena nu nia kanu ped a manga alim na da pan silan malusud kanu manga taw nu Kadenan.

Kulusas 2

langun nu kabaladusan tanu. ¹⁴Pinunas'u Kadenan su manga kabaladusan a nakasugat sa lekitanu sa kawagib sabap kanu kinasungkang tanu kanu kasuguan nin. Pinunas'in i entu sia nakanggulalan kanu kinapatay nu Isa al-Masih sia kanu kayu a pinambalawaga. ¹⁵Inawan nin sa bagel su langun nu pegkamal enggu aden bagel'in a di 'gkangailay. Tinabanan nin silan sia nakanggulalan kanu Isa al-Masih taman sa inipangangayag'in su entu.

Su Panduan a di Pakatidtu

¹⁶Tembu ba di nu semuguti i aden edtalu sa lekanu sa pakasungkang kanu sabap kanu kapegkan nu atawa ka kabpaginem'u atawa ka su di nu kapenggalebek kanu kapedsele-sela kanu manga kanduli, kanu bagu a ulan-ulan enggu su Gay nu Kabpangintelenen a manga galebekan sa kabpagagama. ¹⁷Alung-alung bu i entu nu manganggula ugaid'a su langun nu entu na natuman den sia kanu Masih. ¹⁸Di nu bun semuguti su apia entain a mawa sa lekanu kanu balas a matalima nu. Su entu a manga taw na malilini sa kababa na ginawa sa di pakatidtu enggu kasimba kanu manga malaikat. Na pedtindegan nilan i aden 'gkaalung'ilan ugaid'a nia nin kabantang na pedsandag bu silan ka su langun nu entu na ebpun bu kanu kamamanusiay a itungan nilan. ¹⁹Da silan masakup'u ulu a su Isa al-Masih a pabpangiseg kanu edsiap-siapan nu badan a su umpungan nu 'bpamaginugut. Papegkakapetan nin sia pakanggulalan kanu embuku-bukuan nu badan enggu kanu manga ugat taman sa pegkasela su entu sia kanu tabang'u Kadenan.

²⁰Kagina ka minatay kanu den a kaped'u Isa al-Masih na napukas kanu den kanu bagel'u di 'gkangailay a pegkamal kanu dunia. Na ngintu ka papedsakup kanu pamun enggu 'bpaginugutan nu pamun su manga atulan a ²¹"Da kanu mami sa maya'i," "Da kanu keman sa nia'i," "Da kanu kemembil sa maitu'i?" ²²Na su langun nu nia na panduan bu nu manusia a makapantag bu kanu langun-taman a da bun katagan nin u mapasad'engka den musal. ²³Na amaika ilayn nengka bu mambu na mana mapia ka ibpamandu nilan i kasigel kanu kasangul kanu Kadenan, su kababa nu ginawa enggu su kabpelasay kanu ginawa. Ugaid'a nia nin man kabantang na da katagan nu langun nu entu ka dikena pakadtabang kanu taw sa kakumpen kanu ginawa nilan kanu kamamanusiay a kiug'u ginawa nilan.

Su Bagu a Uyag-uyag sia kanu Isa al-Masih

3¹ Kagina ka pinambibiag kanu den kaped'u Masih na nia nu paginapas na u ngin i lu sa sulega a nambetadan nu Masih a 'bpagagayan kanu kawananan nu Kadenan. ²Nia nu bu pambalapantag kanu ginawa nu na su ngin i lu sa sulega dikena su ngin i sia kanu dunia ³ka timbang a minatay kanu den man, na su uyag-uyag'u na lu den kanu Isa al-Masih lu kanu adapan nu Kadenan. ⁴Na amaika ipayag den su Masih a 'gkabpunan nu uyag-uyag'u a da taman nin na makapayag kanu bun a pakaampit kanu sigay nin.

⁵Tembu ba luwas'u kanu ginawa nu su apia ngin a kaduduniay a galebek a mana su kadsina, su kaledsik'a atay, kanguda na ginawa, su manga mawag a kiug'u ginawa enggu su di kasukul. Ka su di kasukul na timbang a pedsimba sa balahala. ⁶Na sabap kanu langun nu entu na makatingguma su lipunget'u Kadenan.^e ⁷Na kanu paganay na maitu bun ba i ukit a kabpaguyag-uyag'u. ⁸Ugaid'a saguna na nasisita a luwasen nu su langun nu maitu ba a galebekan apeg den nu kalemu kasakit'a ginawa, kakalipunget, mawag a kahanda kanu ped'u, kapanila-tila enggu kadtalu a talampasa. ⁹Da kanu den endalebut kanu apia entain sa lekanu ka linuwas'u den man su andang a ula-ula nu ¹⁰ka nia nu den inisangan na su bagu a ula-ula a pembagun pamun sia luyud kanu alung-alung'u nangaden ka enggu nu katuntayan sa tidtu-tidtu u entain sekanin. ¹¹Na kagina ka binagu kanu den na dikena den balapantag u Yahudi ka atawa ka dikena, napaletak ka atawa ka dala, dala sabut'in a taw atawa ka dala atulan nin, ulipen ka atawa ka dikena ka nia den balapantag sa langun na su Isa al-Masih a sia sa lekitanu langun.

¹²Na kagina ka pinamili kanu den nu Kadenan enggu sinuti kanu nin den a papedtayan nin na dait a isangan nu su ula-ula a kalat a nanam, kakalimu, kapangalimbaba sa ginawa, kananaw na kambitala enggu katigkel. ¹³Edsasabala kanu enggu apia entain i aden buku nin kanu ped'in na ampunen nin sa mana bun kanu kinaampun sa lekanin nu Mapulu. ¹⁴Na nia masela na 'gkakalimua kanu ka nia ba i tidtu-tidtu a makapapagisa sa lekanu. ¹⁵Na pandatu nu kanu ginawa nu su kalilintad

---

^e 3:6 Na iniamung kanu ped a danden a nakasulat su kadtalu a *kanu manga taw a pedsungkang sa lekanin.*

Kulusas 3

a ebpun kanu Masih ka nia ba i kahanda nu Kadenan sa kinapamilyi nin sa lekanu a iniupaman nin sa sakabadan bu. Na tatap kanu edsukul-sukul.

¹⁶Na itagu nu kanu ginawa nu sa senep sa atay su panduan nu Masih. Ipamandu nu su entu sa endaw taman i mapia a ukit a natuntayan nu enggu paingat'u su uman i isa sa di nilan kasibay. Edsengal kanu kanu Manga Sengal^f taman kanu ped pan a sengal a kapugi kanu Kadenan sa aden kadsukul-sukul'in. ¹⁷Na apia ngin i enggulan nu, magidsan pan i kadtalu atawa ka galebekan na enggula nu i entu sabap kanu ingala nu Mapulu a su Isa al-Masih. Na sia makanggulalan sa lekanin na edsukul-sukul kanu kanu Ama tanu a su Kadenan.

Su manga Kasuguan kanu manga Sakambinabatan a 'Bpaginugut kanu Isa al-Masih

¹⁸Sekanu a manga babay na ibaba nu i ginawa nu kanu manga kaluma nu ka nia man ba i pakadait kanu Mapulu tanu. ¹⁹Na sekanu menem a manga mama na ikalimu nu su kaluma nu, di nu silan kalipungeti ka makin nu silan 'bpia-piani.

²⁰Sekanu a manga wata, na paginuguti nu su manga lukes'u kanu apia ngin a edtalun nilan sa lekanu ka nia man ba i pakasuat sia kanu Mapulu.

²¹Sekanu menem a manga lukes,^g na da kanu enggula sa punan a kagkalubay na manggiginawa nu wata nu.

²²Sekanu a manga ulipen, na paginuguti nu su manga nadtalun a mapulu nu sa kanu apia ngin a edtalun nilan sa lekanu. Paginuguti nu silan sa dikena bu sa timpu a 'gkailay kanu nilan asal'a mapia i kailay nilan sa lekanu ugaid'a paginuguti nu silan sa senep sa atay a aden gilek'in kanu Mapulu. ²³Na apia ngin i enggalebekan nu na enggula nu sa senep sa atay a mana nia nu bun penggalebekan na su Mapulu, dikena su manusia. ²⁴Ka 'gkatawan nu bun i sia nu matalima kanu Mapulu a su Isa al-Masih su tidtu-tidtu a balas a ipebpsaka nin sa lekanu. Na sekanin su tidtu a penggalebekan nu. ²⁵Na apia entain menem a taw i penggula sa dikena mapia na dikena bun mapia i matalima nin a balas ka su Kadenan na di man mapambidaya.

^f 3:16 Su **Manga Sengal** sia a nalabit na sengal a inisulat'u Nabi Daud enggu su ped pan a pasusulat. Sia i nia mailay kanu Kitab Zabur.

^g 3:21 Su **manga lukes** sia sa basa a Grik na nia nin maena na *manga ama*.

Kulusas 4

4 ¹Na sekanu menem a nadtalu a manga mapulu na inggay nu kanu manga ulipen nu su ngin i wagib enggu di nu silan mapambibidaya. Nia nu 'gkakalendem na apia sekanu na aden pan Mapulu nu a lu sa sulega.

Su Tutuma kanu 'Bpamaginugut

²Na paginapas kanu mangeni-ngeni enggu tatap'u adil i ginawa nu sa kapangeni-ngeni nu sa aden kadsukul-sukul'in kanu Kadenan. ³Iamung kami nu bun mangeni-ngeni sa mumbal su Kadenan sa ukit sa makapayag'ami kanu manga taw su nakapagena a kahanda nu Kadenan a su Isa al-Masih. Sabap bun sa nia ba i kinabilanggu ku saguna. ⁴Ipangeni-ngeni nu bun i makapayag ku su entu sa mapia a mana bun su ngin i nakabpaliugat sa laki. ⁵Na 'bpia-piani nu i palangay nu kanu manga taw a dikena 'bpamaginugut. Pamakuti nu i kadtabang'u kanilan sa katidtu nilan. ⁶Na sia kanu kambibitiala nu kanilan na pakapia nu i sanad'a kadtalu nu a makapia kanu ginawa nilan ka enggu nu katawan u ngin i dait a isawal'u kanu apia ngin a idsa sa lekanu.

Su Mauli a Salam

⁷Na si Tikikus bun den i mataw manudtul sa lekanu kanu ngin i makapantag sa laki sia. Isa bun sekanin a papedtayan a suled sa paginugut enggu 'gkasaligan a gumagalebek kanu Mapulu. Isa kami bu a ulipen nu Mapulu. ⁸Na nia ba i sabap a kapapedsan ku sa lekanin ka enggu nu katawan su ngin i 'gkanggula nami sia taman sa makapagkabagel'in pan i manggiginawa nu. ⁹Na nia nin kaped na si Unisimu a 'gkasaligan enggu papedtayan a suled tanu sa paginugut a sakadalepa nu bu. Na silan i manudtul sa lekanu makapantag sa langun na 'gkanggula nami sia.

¹⁰Pedsalamen kanu ni Aristarkus a kaped ku bun sia a bilanggu enggu pedsalamen kanu bun ni Markus a wata magali ni Barnabas. Na makapantag kani Markus a nia na natalima nu den i katigan sa amaika makasan sekanin sa lekanu na edsakaw-sakaw nu sekanin. ¹¹Na pedsalamen kanu bun ni Isa a nia a bedtuan bun sa Hustu. Silan bu ba a nia i pagidsan ku a Yahudi a kaped ku sa kapebpayapat pantag kanu kapendatu nu Kadenan. Na masela gaid i tabang'ilan sa laki.

¹²Pedsalamen kanu bun ni Ipapras a sakadalepa nu bu a isa bun a ulipen nu Isa al-Masih. Tatap kanu nin ibpangeni-ngeni sa senep

Kulusas 4

sa atay sa 'gkabagel i tindeg'u enggu 'gkatua i paginugut'u taman sa makasigulu sa tidtu-tidtu i ginawa nu kanu ngin i kahanda nu Kadenan. ¹³Na makadsaksi aku sa lekanu u endaw taman i kabpaginapas'in sabap sa lekanu apeg den nu 'bpamaginugut san sa Laudisia enggu Hirapulis. ¹⁴Pedsalamen kanu bun ni Luk a papedtayan tanu a duktur apeg den ni Dimas.

¹⁵Isalam aku nu bun kanu manga suled tanu sa paginugut san sa Laudisia, kani Nimpa taman den kanu umpungan nu 'bpamaginugut a pendidilimudan san sa walay nin. ¹⁶Na u mapasad'u matia su sulat ku a nia sa lekanu na ipabatia nu bun kanu umpungan nu 'bpamaginugut sa Laudisia enggu sekanu menem na batia nu bun su sulat ku a entu kanilan. ¹⁷Na edtalun bu san kani Arkipus a nan i papanalusen nin su galebekan a inisangan sa lekanin nu Mapulu.

¹⁸Na saki a si Bulus i sinemulat mismu kanu nia ba a salam. Di nu bu 'bpelipatani i sia aku pamun samaya sa bilangguan. San sa lekanu su da idsan nin a limu nu Kadenan.

Wassalam